

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O ŽETVI
I OTKUPU PŠENICE RODA
2013. GODINE NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije*
- *HGK Županijska komora Osijek*

Osijek, rujna 2013.

INFORMACIJA O ŽETVI I OTKUPU PŠENICE RODA 2013. GODINE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

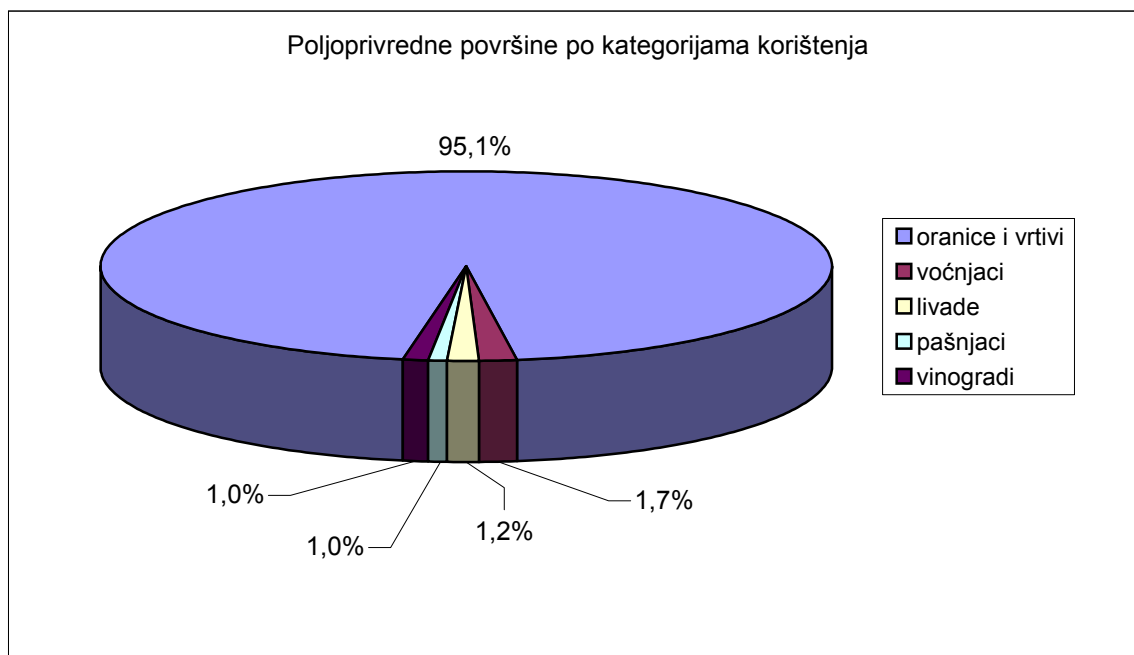
Osnovni zadatak suvremene poljoprivredne proizvodnje je postizanje visokih i kvalitetnih prinosa gajenih biljaka. Time, s jedne strane, poljoprivredni proizvođač ostvaruje rentabilnu proizvodnju i dobar dohodak, a s druge strane to pridonosi povećanju ukupnog fonda hrane koja sve više postaje stratejska sirovina današnjeg svijeta.

Područje Osječko-baranjske županije predstavlja jedno od najintenzivnijih područja biljne poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz publikacije (Županija u brojkama, prosinac 2008. godine) Republika Hrvatska ima 1.216.000 ha poljoprivrednih površina, a Osječko-baranjska županija 212.013 ha poljoprivrednih površina.

1. STRUKTURA POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Od ukupnih poljoprivrednih površina Osječko-baranjske županije najveći udio predstavljaju oranice i vrtovi kojih ima 95,1% , zatim voćnjaci sa 1,7% , livade 1,2% , pašnjaci 1,0% i vinogradi 1,0%.

Grafikon 1.

Uvidom u podatke o strukturi poljoprivrednog zemljišta s cjelokupnog područja Osječko-baranjske županije objavljenih u statističkom izvješću Ureda za statistiku (Županija u brojkama, prosinac 2008 .godine, str. 24), razvidno je kako je ukupna poljoprivredna površina Osječko-baranjske županije 212.013 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	201.705 ha
Voćnjaka	3.564 ha
Vinograda	2.083 ha
Livada	2.641 ha
Pašnjaka	2.020 ha.

Od 212.013 hektara poljoprivrednih površina u Osječko-baranjskoj županiji u privatnom vlasništvu nalazi se 141.440 hektara i sastoji se od:

Oranica i vrtova	133.208 ha
Voćnjaka	3.177 ha
Vinograda	675 ha
Livada	2.617 ha
Pašnjaci	1.763 ha.

2. JESENSKA SJETVA 2012. GODINE

Sjetva ozimih kultura u 2012. godini odvijala se otežano, naime zbog dugotrajne suše tlo je bilo teško pripremiti za sjetvu, osobito kod proizvođača koji nisu imali odgovarajuću mehanizaciju za pripremu tla te je i kvaliteta sjetve bila lošija.

2.1. Jesenska sjetva 2012. godine za ozime kulture u Osječko-baranjskoj županiji

U tablici 1. prikazane kulture i površine u hektarima zasijane u jesenskoj sjetvi 2012. na području Osječko-baranjske županije.

Tablica 1.

KULTURA	Zasijano (ha)
Pšenica	60.000
Ječam	10.000
Zob	1.500
Ostale ozime žitarice	500
Uljana repica	2.500
Krmno bilje (novo)	1.000
UKUPNO	75.500

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Na poljima Osječko-baranjske županije jesenska sjetva obavljena je na površini od 75.500 ha. Pšenicom je zasijano 60.000 ha, ječmom 10.000 ha, a uljanom repicom 2.500 ha.

2.2. Očekivana proizvodnja važnijih ozimih kultura na poljima Osječko-baranjske županije

Obzirom na zasijane površine u jesenskoj sjetvi 2012. godine na području Osječko-baranjske županije, očekivala se slijedeća proizvodnja važnijih ozimih kultura pod pretpostavkom da će vegetativna godina biti klimatsko edafski prosječna, uz primjenu potrebnih agrotehničkih mjera. (Tablica 2).

Tablica 2.

KULTURA	Sjetvena površina (ha)	Očekivani prinos t/ha	Očekivana ukupna proizvodnja tona
Pšenica	60.000	5,5	330.000
Ječam.	10.000	5,0	50.000
Zob	1.500	4,0	6.000
Uljana repica	2.500	2,8	7.000
UKUPNO	74.000		

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

Uz planirani prinos od 5,5 t/ha planiralo se proizvesti 330.000 tona pšenice. Osim pšenice koja je najviše zastupljena, na zasijanim površinama planiralo se proizvesti 7.000 tona uljane repice, 50.000 tona ječma i 6.000 tona zobi.

3. PROGLAŠENJE ELEMENTARNE NEPOGODE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Zakon o zaštiti od elementarne nepogode ("Narodne novine" broj 73/97.), utvrdio je pojam elementarne nepogode, propisao mjere zaštite, prava i dužnosti sudionika zaštite, procjenu nastale štete i način pružanja pomoći stradalim područjima.

Prema članku 2. Zakona o zaštiti od elementarne nepogode, elementarnom nepogodom pored iznenadnih velikih nesreća koja prekida normalno odvijanje života, smatraju se požari, poplave, suše, tuča, jaki mrazovi, te druge pojave koje ovisno o mjesnim prilikama uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

Elementarna nepogoda u skladu sa Zakonom o zaštiti od elementarnih nepogoda i Metodologiji za procjenu štete od elementarnih nepogoda ("Narodne novine" broj 96/98.) može se proglasiti za štete koje su uzrokovane elementarnim nepogodama, a koje su nastale kao izravna (direktna) šteta. Izravna šteta jest šteta koja je neposredno nanijeta sredstvu odnosno dobru i utvrđuje se za sljedeće skupine dobara: građevine, opremu, zemljišta, dugogodišnje nasade, šume, stoku, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Župan proglašava elementarnu nepogodu na području pojedinih jedinica lokalne samouprave ili na području cijele Županije, a obzirom na opseg posljedica i na temelju prvih priopćenja gradskih i općinskih povjerenstava za procjenu štete.

Prva priopćenja u skladu s Metodologijom za procjenu štete od elementarnih nepogoda sadrže podatke o vrsti nepogode, veličini područja oštećenoj imovini, posljedicama za stanovništvo i gospodarstvo i prvu procjenu štete s količinskim i novčanim pokazateljima.

Šteta se prijavljuje u roku od osam dana od dana kada je nastala, a ako je nastajala u duljem razdoblju kao i kod poplave ili suše, kao početak nepogode uzima se dan proglašenja elementarne nepogode.

Procjena štete od elementarnih nepogoda u pravilu obavlja se odmah ili u najkraćem roku nakon nastanka ili njezinih prvih posljedica. Za ostvarivanje pomoći iz državnog proračuna potrebno je da je jačina, opseg i posljedica takva da prelazi mogućnost lokalne samouprave, da je poremećeno obavljanje gospodarske djelatnosti i odvijanje života uopće, da je elementarna nepogoda umanjila prinose pojedinih kultura za preko 30% po hektaru prema trogodišnjem prosjeku, da je potvrđena vrijednost ukupne štete veća od 20% proračuna jedinice lokalne samouprave i da je šteta potvrđena.

Nakon proglašenja elementarne nepogode općinska i gradska povjerenstva utvrđuju štetu na svom području, te dostavljaju obrađene podatke u roku od 50 dana od početka elementarne nepogode Županijskom povjerenstvu za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, koje utvrđuje ukupnu štetu na području Županije, te dostavlja konačno izvješće Državnom povjerenstvu i nadležnom ministarstvu u roku od 60 dana od dana proglašenja elementarne nepogode.

S obzirom na razmjer nastale štete koje su prouzročile znatnije poremećaje u mjeri koja prelazi normalnu sposobnost jedinica lokalne samouprave da je same otklone bez pomoći, na prijedlog Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda župan Osječko-baranjske županije, dr.sc. Vladimir Šišljagić proglasio je Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode na dijelu područja Osječko-baranjske županije, Klasa: 920-11/13-01/2, Urbroj: 2158/1-01-02-13-2 od 26. lipnja 2013. godine elementarnu nepogodu poplavu nastalu zbog ekstremnih oborina koje su početkom

mjeseca lipnja pale na području gornjeg dijela dunavskog sliva te uvjetovale nagli porast vodostaja cijelim tokom rijeke Dunav, uslijed čega je došlo do visokog vodostaja rijeke Drave. Navedenim Rješenjem proglašeno je stanje elementarne nepogode poplave na području Grada Osijeka te općina Bilje, Darda, Draž, Erdut, Kneževi Vinogradi i Petrijevci za poljoprivredne kulture, dugogodišnje nasade, livade i pašnjake, šume, divljač, građevine, opremu, zemljište, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra.

Dana 22. lipnja 2013. godine u večernjim satima na području Grada Belog Manastira i općina Bizovac i Petlovac počela je padati kiša praćena snažnim vjetrom, a ubrzo je počeo padati led veličine oraha koji je za petnaestak minuta potukao usjeve na poljoprivrednim površinama, dugogodišnje nasade te stambene i gospodarske objekte. Slijedom navedenog Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode za područje Općine Petlovac, Klasa: 920-11/13-01/3, Urbroj: 2158/1-01-02-13-2 od 26. lipnja 2013. godine proglašena je elementarna nepogoda tuča na području Općine Petlovac za poljoprivredne kulture, dugogodišnje nasade, stambene i gospodarske objekte, a Rješenjem o proglašenju elementarne nepogode, Klasa: 920-11/13-01/4, Urbroj: 2158/1-01-02-13-2 od 28. lipnja 2013. godine proglašena je elementarna nepogoda tuča na području Grada Belog Manastira i Općine Bizovac za poljoprivredne kulture i dugogodišnje nasade.

Na temelju dostavljenih konačnih izvješća navedenih gradskih i općinskih povjerenstava za procjenu šteta od elementarnih nepogoda, Županijsko povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije izradilo je konačnu procjenu štete od elementarne nepogode poplave i tuče. Prema konačnoj procjeni štete za poljoprivredne kulture, dugogodišnje nasade, livade i pašnjake, šume, divljač, građevine, opremu, zemljište, obrtna sredstva, ostala sredstva i dobra na području gradova Beli Manastir i Osijek te općina Bilje, Bizovac, Darda, Draž, Erdut, Kneževi Vinogradi, Petlovac i Petrijevci šteta u 2013. godini iznosi 53.908.411,14 kuna.

Od tog ukupnog iznosa štete, šteta od poplave i tuče na jesenskim kulturama iznosi 15.907.295,18 kn, a šteta na pšenici iznosi 12.447.945,06 kuna.

U tablici 3. prikazana je ukupno utvrđena šteta na pšenici na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini.

Tablica 3.

Red.broj	Grad/općina	PŠENICA MERKANTILNA			
		fizičke osobe		pravne osobe	
		površina-ha	šteta-kn	površina-ha	šteta-kn
1.	Beli Manastir	106,8300	236.978,05	28,7500	63.775,34
2.	Osijek	8,9400	26.441,81	8,7700	19.454,25
3.	Bilje	448,7251	1.357.675,61	397,5120	1.319.966,79
4.	Bizovac	308,4900	971.747,93	94,6400	209.937,32
5.	Darda	36,6800	216.976,64	9,2500	50.857,60
6.	Draž	296,0491	1.155.525,55	77,3500	411.593,09
7.	Erdut	0,7723	2.855,29	0,0000	0,00
8.	Kneževi Vinogradi	236,2500	1.239.097,48	36,0000	217.390,71
9.	Petlovac	567,4049	3.275.885,23	493,2300	1.604.646,66
10.	Petrijevci	4,1600	15.380,02	10,0000	51.759,69
Ukupno		2.014,3014	8.498.563,61	1.155,5020	3.949.381,45
Sveukupno		3.169,8034 (ha)		12.447.945,06 (kn)	

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

U tablici 4. prikazana je ukupno utvrđena šteta za jesenske kulture na području Osječko-baranjske županije u 2013. godini.

Tablica 4.

KULTURA	Fizičke osobe		Pravne osobe		Ukupno	
	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)	Površina (ha)	Šteta (kn)
Pšenica merkantilna	2.014,3014 1.031,576	8.498.563,61	1.155,5020	3.949.381,45	3.169,8034	12.447.945,06
Pšenica sjemenska	0,0000	0,00	167,6900	524.702,53	167,6900	524.702,53
Ječam pivarski	34,7468	146.444,69	0,0000	0,00	34,7468	146.444,69
Ječam stočni	329,1766	1.253.592,19	176,9800	822.666,76	506,1566	2.076.258,95
Zob	6,9800	24.536,36	5,3300	13.377,55	12,3100	37.913,91
Uljana repica	56,0800	527.698,78	41,4600	146.331,26	97,5400	674.030,04
Ukupno	426,9834	10.450.835,63	1.546,9620	5.456.459,55	3.988,2468	15.907.295,18

Izvor podataka: Županijsko povjerenstvo za procjenu štete od elementarnih nepogoda Osječko-baranjske županije

4. ŽETVA OZIMIH KULTURA RODA 2013. GODINE

Ovogodišnja žetva pšenice počela je krajem lipnja i trajala je do 16. srpnja nakon što ju je u nekoliko navrata prekidala kiša. Prinosi pšenice manji su od očekivanih i iznosili su prosječno 5,00 t/ha, vlaga je bila manja od 12%, primjese do 5%, a hektolitarska masa u okviru standarda od 76 kg/hl, a neki proizvođači su imali i manju hektolitarsku masu od 76 kg/hl.

U tablici 5. prikazana je procjena proizvodnje pšenice, ječma, zobi i uljane repice u 2013. godini.

Tablica 5.

KULTURA	Žetvena površina (hektara)	Požeto (hektara)	% od žet. površine	Prinos (t / ha)	Proizvodnja (tona)
PŠENICA	60000	60.000	100%	5,00	300.000
JEČAM OZIMI	10.000	10.000	100%	4,50	45.000
ZOB OZIMA	1.500	1.500	100%	3,50	5.250
ULJANA REPICA	2.500	2.500	100%	2,60	6.500

Izvor i obrada podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

U tablici 6. prikazan je za pšenicu, ječam, zob i uljanu repicu usporedni pregled žetvenih površina, prinosa i proizvodnje za razdoblje od 2007. do 2013. godine.

Tablica 6.

KULTURA	Žetvene površine u hektarima, prinosi i proizvodnja u tonama	godina						
		2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.*
PŠENICA	Žetvene površine	57.499	57.000	60.000	52.000	45.000	55.000	60.000
	Prinos	4,30	5,30	5,30	4,80	5,50	5,00	5,00
	Proizvedeno	247.245	302.100	318.000	249.600	247.500	275.000	300.000
JEČAM	Žetvene površine	9.739	10.000	10.000	10.000	8.000	10.000	10.000
	Prinos	5,50	5,00	5,00	4,50	5,00	4,50	4,50
	Proizvedeno	53.565	50.000	50.000	45.000	40.000	45.000	45.000
ZOB	Žetvene površine		2.000	2.000	1.200	2.000	2.000	1.500
	Prinos		3,50	3,50	3,00	3,50	3,50	3,50
	Proizvedeno		7.000	7.000	3.600	7.000	7.000	5.250
ULJANA REPICA	Žetvene površine	1.104	5.000	7.500	5.500	3.000	3.000	2.500
	Prinos	3,50	3,20	3,00	2,00	2,70	2,50	2,60
	Proizvedeno	3.864	16.000	22.000	11.000	8.100	7.500	6.500

* procjena

Izvor podataka: Županijska komora Osijek, Odsjek za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo

4.1. Otkup pšenice na području Osječko-baranjske županije roda 2013. godine

Na području Osječko-baranjske županije žetva pšenice je obavljena na ukupnoj površini od 60.000 hektara, a požeto je ukupno 300.000 tona pšenice uz prosječni prinos od 5,00 t/ha, hektolitarsku težinu oko standarda od 76 kg/hl, primjese do 5% i vlagu manju od 12%.

Otkup pšenice roda 2013. godine obavljao se po tržišnom modelu, a otkup su obavljale pravne osobe - organizatori otkupa. Cijena jednog kilograma pšenice na domaćem tržištu iznosila je 1,05 kn/kg za pšenicu standardne kvalitete.

Župan Osječko-baranjske županije dana 4. srpnja održao je radni sastanak s predstavnicima udruga iz svih proizvodnih područja naše županije te predstavnicima Hrvatske poljoprivredne komore, Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Osijek i Obrtničke komore Osječko-baranjske županije o stanju i problematici u poljoprivredi na kojem je razmotrena i problematika ovogodišnje žetve i otkupa pšenice. Nakon provedene javne rasprave predstavnici Udruga i navedenih institucija usuglašeno su donijeli sljedeće zaključke koji su dostavljeni ministru poljoprivrede gosp. Tihomiru Jakovini i koji glase:

1. Radi nepovoljnih klimatskih uvjeta u proizvodnji pšenice, a prema prvim informacijama nakon 30% požnjevenih površina, prinosi i kvaliteta pšenice su znatno manji od prosječnih te se već sada javlja sumnja hoćemo li imati dovoljno pšenice za potrebe Republike Hrvatske. Slijedom navedenoga predlaže se da cijena pšenice roda 2013. godine bude minimalno na razini otkupne cijene pšenice roda 2012. godine, kada je kilogram bio 1,35 kn.
2. Pozivaju se poljoprivredni proizvođači da pšenicu uskladište u vlastitim skladišnim prostorima ili u skladišnim prostorima koji su im na raspolaganju do okončanja žetve kako bi se utvrdila bilanca proizvodnje i formirala tržišna cijena.
3. Procjena poljoprivrednih proizvođača je da nisu dovoljno upoznati s procesom donošenja Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2014.-2020. godine, te predlažu da tijekom donošenja navedenog Programa bude transparentan i da proizvođači budu upoznati s mogućnostima korištenja sredstava koja su u Programu ruralnog razvoja 2014.-2020. godine, a u cilju unapređenja hrvatske poljoprivrede. Uz navedeno, predlaže se aktivno sudjelovanje Hrvatske poljoprivredne komore, Hrvatske gospodarske komore Županijske komore Osijek i Obrtničke

komore Osječko-baranjske županije u procesu donošenja mjera Programa ruralnog razvoja 2014.-2020. godine na dobrobit svih poljoprivrednih proizvođača.

Slijedom navedenog, a u svrhu što bržeg rješavanja cijene i modela otkupa pšenice roda 2013. godine, predlažemo da se organizira sjednica Stručnog savjeta za praćenje stanja u proizvodnji i preradi žitarica te organizira sastanak proizvođača i otkupljivača pšenice uz posredovanje Ministarstva poljoprivrede.

Stručni savjet za praćenje stanja u proizvodnji i preradi žitarica pri Ministarstvu poljoprivrede održao je 12. srpnja sastanak u Hrvatskoj gospodarskoj komori Županijskoj komori Osijek na temu otkupa pšenice roda 2013. godine. Na sastanku je istaknuto da je pšenica u Republici Hrvatskoj zasijana na 185.000 ha te se očekuje ukupna proizvodnja od 800.000 - 900.000 tona, a godišnje potrebe za pšenicom su 550.000 tona te 60.000 tona za sjemensku proizvodnju, dok bi se ostatak izvezao.

Visina otkupne cijene u iznosu 1,05 kn/kg ponuđene od strane otkupljivača izazvala je veliko nezadovoljstvo i široku raspravu, u kojoj su sudjelovali svi sudionici sastanka te su konstatirali da je u prošloj godini cijena bila od 1,35 - 1,70 kn/kg, da je cijena termenske isporuke pšenice za mjesec kolovoz na budimpeštanskoj burzi 1,17 kn/kg, a na drugim burzama i veća. Ponuđena cijena otkupne cijene pšenice od 1,05 kn/kg rezultat je cijena zemalja u okruženju (BiH, Srbija) čija bi pšenica po važećim povoljnim carinskim propisima mogla završiti na tržištu RH.

Određene primjedbe izrečene su i na način obračuna pšenice, gdje se neadekvatno vrednuju primjese i štura zrna te je zaključeno da se pšenica besplatno uskladišti 30 dana bez obračuna skladištenja i čuvanja i da se nakon toga odredi visina otkupne cijene. Proizvođači koji žele prodati svoje tržne viškove to će moći učiniti odmah, a ostali koji žele koristiti mehanizam skladišnice čekati će bolju cijenu za prodaju poslije stabilizacije tržišta.

Hrvatski sabor donio je Zakon o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje ("Narodne novine" broj 79/09. i 124/11.) te se navedenim Zakonom uređuje uskladištenje žitarica i industrijskog bilja uz posebno ovlaštenje, propisuju uvjeti za stjecanje ovlaštenja i sadržaj skladišnice izdane za uskladištenje žitarica i industrijskog bilja kao jamstvenog dokumenta, uređuju prava i obveze osoba u postupku izdavanja i prometa skladišnica te uređuju druga pitanja od značaja za uskladištenje žitarica i industrijskog bilja.

Također, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 10. lipnja 2010. godine donijela Uredbu o osnivanju sigurnosnog fonda za žitarice i industrijsko bilje ("Narodne novine" broj 83/10.) kojom se uređuje način osnivanja Sigurnosnog fonda za žitarice i industrijsko bilje, visina i način izračunavanja iznosa obveznih uplata ili položenog neopozivog bankovnog jamstva, te način upravljanja i uvjeti korištenja sigurnosnog fonda.

Zakon o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje ni četiri godine od donošenja nije posve zaživio, jer poslovne banke nerado kreditiraju poljoprivredu na temelju zaloga uskladištene robe u javnim skladištima. Problem je i u tome što u Republici Hrvatskoj ima za sada samo devet licenciranih skladišta, a u Osječko-baranjskoj županiji nalaze se tri licencirana skladišta.

U tablici 7. nalazi se popis licenciranih skladišta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 7.

Redni broj.	Naziv skladišta	Sjedište skladištara	Kapacitet ovlaštenog skladištara
1.	DIBA d.o.o.	Suhopolje, Kralja Tomislava 5	15.000 t
2.	GRANOLIO d.d. PJ Mlin Farina	Gornji Draganec 251	3.000 t
3.	GRANOLIO d.d. PJ Silos Bjeliš	Slavonski Brod, Industrijska b.b.	3.000 t
4.	GRANOLIO d.d. Mlin Kopanica	Velika Kopanica	3.000 t
5.	Žitar d.o.o.	Donji Miholjac, Kolodvorska 105	5.000 t
6.	Silosi garešnica d.o.o.	Garešnica, Kolodvorska 31	20.000 t
7.	Ratarstvo Drenovci d.o.o.	Drenovci, Soljanska b.b.	20.000 t
8.	Žito d.o.o.	Silos Đakovo	3.000 t
9.	Žito d.o.o.	Silos Osijek	3.000 t
UKUPNO			75.000 t

Izvor podataka: Ministarstvo poljoprivrede

Također, Vlada Republike Hrvatske na 146 sjednici održanoj 25. kolovoza 2011. godine donijela je Uredbu o tržišnom redu za žitarice ("Narodne novine" broj 98/11. i 30/13.) kojom se propisuju proizvodi i uvjeti za proizvode koji su predmet javne intervencije, razdoblje provođenja javne intervencije, uvjeti pod kojima će biti otvorene javne intervencije, količinska ograničenja za proizvode u javnim intervencijama, visina referentne i interventne cijene, uvjeti skladištenja otkupljenih proizvoda, uvjeti i način prodaje proizvoda iz javne intervencije te interventni centri.

Interventna cijena je cijena po kojoj Agencija za plaćanje otkupljuje žitarice u javnoj intervenciji, a referentna cijena predstavlja najveći mogući iznos interventne cijene i ona za žitarice koje su predmet javne intervencije iznosi 101,31 eura/toni, po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan plaćanja. Iznimno referentna cijena za pšenicu u razdoblju od dana stupnja na snagu ove Uredbe pa do 31. svibnja 2012. godine iznosila je 1.050,00 kuna/toni.

Odluku o pokretanju, odnosno prestanku javne intervencije u sektoru žitarica donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za poljoprivredu kada je cijena žitarica na tržištu Republike Hrvatske u razdoblju od dva uzastopna tjedna jednaka ili niža od referentne cijene. Javna intervencija u sektoru žitarica obuhvaća razdoblje od 1. studenog ove do 31. svibnja iduće godine, a maksimalna količina otkupljene pšenice u interventnom razdoblju po cijeni jednako referentnoj iznosi 500.000 tona. Javna intervencija za količine iznad maksimalno ponuđenih 500.000 tona, a do maksimalno 750.000 tona pšenice provodi se temeljem javnog natječaja uz prikupljanje najpovoljnijih ponuda za otkup po cijeni nižoj od interventne cijene.

5. ZAKLJUČAK

U Osječko-baranjskoj županiji u proizvodnoj godini 2012./2013. ukupno je zasijano 60.000 hektara pšenice.

Sjetva ozimih kultura u 2012. odvijala se otežano, naime zbog dugotrajne suše pojedina tla je bilo teško pripremiti za sjetvu te su samo poljoprivredni proizvođači koji imaju traktore veće snage i odgovarajuću mehanizaciju uspjeli kvalitetno pripremiti tlo za sjetvu i obaviti samu sjetvu. To je uzrokovalo povećane troškove same sjetve, naime troši se više goriva, više je prohoda, duže traje obrada tla i česti su lomovi na plugovima. Unatoč navedenim teškoćama u sjetvi, većina pšenice je posijana u optimalnim agrotehničkim rokovima.

Nakon same sjetve palo je dovoljno oborina što je uz optimalne temperature zraka i tla omogućilo relativno brzo i ujednačeno nicanje. Za vrijeme zimskog perioda nije bilo većih oštećenja na pšenici tako da se prema procjenama i stanju pšenice početkom proljeća očekivao dobar prinos, međutim zbog velikih količina oborina u proljeće (u svibnju 2013. je na području Osječko-baranjske županije palo oko 130 mililitara oborina po četvornom metru), došlo je do pojave bolesti, a na nekim dijelovima pšenica je i polegla što je uzrokovalo smanjenje uroda.

Zbog ekstremnih oborina koje su početkom mjeseca lipnja ove godine pale na području gornjeg dijela dunavskog sliva te uvjetovale nagli porast vodostaja cijelim tokom rijeke Dunav, a uslijed čega je došlo do visokog vodostaja rijeke Drave i poplava na dijelu područja Osječko-baranjske županije, Župan Osječko-baranjske županije na prijedlog Županijskog povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda proglasio je na dijelu područja Osječko-baranjske županije elementarnu nepogodu poplavu. Elementarna nepogoda od poplave proglašena je na području grada Osijeka te općina Bilje, Darda, Draž, Erdut, Kneževi Vinogradi i Petrijevci. Na području grada Belog Manastira te općina Bizovac i Petlovac proglašena je elementarna nepogoda tuča. Ukupno utvrđena šteta od elementarnih nepogoda na jesenskim kulturama na površini od 3.988 ha iznosi 15.907.295,18 kn, a šteta na pšenici na površini od 3.169 ha iznosi 12.447.945,06 kn

Prosječni prinos pšenice roda 2013. godine iznosio je 5,00 t/ha, a ukupno je u Osječko-baranjskoj županiji proizvedeno 300.000 tona pšenice.